

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 473/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovéj a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetího (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej zákonnou zástupkyňou [REDAKOVANÉ], všetci [REDAKOVANÉ], právne zastúpených advokátom JUDr. Andrejom Garom, Štefánikova 14, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 320/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. septembra 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 320/2021. Sťažovatelia tiež navrhujú, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznal im finančné zadosťučinenie v celkovej sume 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v 1. rade iniciovala návrhom zo 16. júna 2015 na Okresnom súde Malacky (ďalej len „okresný súd“) konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoze (v zmysle rodičovskej dohody schválenej rozsudkom okresného súdu č. k. 8 P 363/2012 zo 17. júna 2014 boli predtým maloleté deti zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov). Aj otec maloletých detí sa domáhal 12. novembra 2014 zmeny úpravy výkonu rodičovských práv. Veci boli spojené a viedli sa na okresnom súde pod sp. zn. 8 P 480/2014. Toto konanie napadli sťažovatelia na ústavnom súde, ktorý nálezom č. k. II. ÚS 283/2021 z 9. septembra 2021 konštatoval porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

a obdobného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne im priznal finančné zadosťučinenie spolu v sume 3 900 eur a náhradu trov konania. Po náleze ústavného súdu okresný súd na pojednávaní 1. júla 2021 vo veci rozhodol. Sťažovateľka v 1. rade proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie 12. augusta 2021 (nie 2022, ako uvádza jej právny zástupca v sťažnosti, pozn.). Otec maloletých detí a ani sťažovateľ v 2. rade podľa zistenia ústavného súdu odvolanie nepodali.

3. Dňa 15. septembra 2021 bol spis predložený krajskému súdu. Krajský súd počas roka nevykonal žiadny úkon a vo veci ešte nerozhodol.

4. Sťažovatelia nepodali predsedovi krajského súdu sťažnosti na prieťahy podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože to nepovažuje Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) za účinný prostriedok nápravy.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia namietajú, že za uplynulý rok vo veci nebol zo strany odvolacieho súdu uskutočnený žiadny úkon v predmetnej právnej veci, teda sú stále vystavení právnej neistote. Od rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý mal ústavný súd k dispozícii, uplynulo už 15 mesiacov a tiež od nálezu ústavného súdu viac ako jeden rok. Celková dĺžka napadnutého konania je tak neprimerane dlhá, čím boli porušené ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľov je tvrdenie o porušení ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku nerozhodnutia o ich odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu.

7. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty sťažovateľa nepreukázali v čase podania ústavnej sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

8. Čas na konanie bez zbytočných prieťahov spravidla nemožno vyjadriť numericky. Obvykle neexistuje časová hranica, ktorej uplynutím postup štátneho orgánu môže mať povahu prieťahov v konaní.

9. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy či práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

10. V súvislosti s namietaným postupom krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že vec bola krajskému súdu postúpená prípisom okresného súdu 14. septembra 2021. Význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľov dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Vnímajúc povahu a dĺžku napadnutého odvolacieho konania, ktorá predstavovala iba jeden rok, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného obdobia nie je zatiaľ neprimeraná.

11. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESĽP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

12. Ústavný súd overovaním aktuálneho stavu ústavnou sťažnosťou napadnutého konania na krajskom súde zistil, že vo veci doteraz nebolo nariadené pojednávanie, ako to predostreli sťažovatelia, a teda postup sa môže javiť ako nie optimálny. Na druhej strane je však potrebné uviesť, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony navonok, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (napr. obdobne III. ÚS 106/2018). Spis má rozsah viac ako 2000 strán a nápad v tejto agende na súde je rozsiahly. Aj v rámci tohto obdobia treba počítať s fázou konania, ktorou je príprava na pojednávanie a rozhodnutie. Súd musí mať určitý časový priestor, aby sa s vecou oboznámil, aby vec skutkovo vytriedil a zaoberal sa právnou stránkou veci. Do úvahy pritom ústavný súd zobral aj predmet konania, aj keď bol pre samotných sťažovateľov zaiste dôležitý a patrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup, ale konanie dosiaľ (teda v čase rozhodovania ústavného súdu) prebieha iba rok. Túto dobu vo všeobecnosti nemožno hodnotiť ako extrémne dlhú, resp. ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tento ojedinelý prietah v okolnostiach posudzovanej veci nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie označených práv sťažovateľov, ktorí navyše boli za nečinnosť súdu prvej inštancie a celkovú dĺžku konania pred ním už odškodnení nálezom ústavného súdu v bode 2.

13. Ústavný súd v danej veci tiež poznamenáva, že nepodanie sťažnosti predsedovi súdu je signálom, že sťažovatelia sa opätovne spoliehajú iba na ústavný súd, ktorý by mal prijať opatrenia s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09), a nevyužívajú pritom existujúce zákonné možnosti, ktoré sú im k dispozícii.

14. Na základe uvedeného ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľov nateraz ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade dlhšie trvajúcej pasivity krajského súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovatelia môžu obrátiť na ústavný súd s novou, kvalifikovanou ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu